

WAT OM GENEZING ROEPT

Datum	7 februari 2021
Voorganger	Jan Groot
Eerste lezing	Job 7, 1-4.6-7
Evangelie	Markus 1, 29-39

Verkondiging

Het is net een korte film, de evangeliëlezing uit Markus' eerste hoofdstuk. In de hoofdrol: de nieuwe rabbi Jezus, uit Nazareth. Hij is in het dorp Kafarnaüm, samen met zijn eerste, kersverse volgelingen: Simon en Andreas, Jakobus en Johannes. Ze zijn deze sabbat eerst in de synagoge geweest. Daarna begint de film, met drie bijzondere gebeurtenissen. Ik wil er hardop naar kijken, en erbij vertellen hoe ik die beelden zie.

De eerste scènes spelen zich af thuis bij Simon en Andreas. Meteen en pardoes zien we Simons schoonmoeder, die ziek in bed ligt. Wat zou er met haar aan de hand zijn? Ze heeft koorts, meer weten we niet. Ik denk: misschien is ze wel ziek van de nieuwe rabbi. Die heeft immers kortgeleden haar schoonzoon Simon, de visser, achter zijn netten vandaan geplukt en hem als volgeling meegenomen. Mooie boel is dat. Hoe moet dan verder met haar dochter en met haarzelf? Simon, de kostwinner, en zijn drie collega's lijken helemaal verkocht, compleet in de ban van de nieuw leraar. En nu komt die man ook nog bij haar in huis, tot bij haar ziekbed, zonder schroom, heel vrijmoedig. Hij neemt haar zelfs bij de hand en helpt haar overeind. Maar het is kennelijk iets heilzaams, iets dat haar bevrijdt, want zij stáát weer en begint gewoon voor hen te zorgen. Meer dan die beelden hebben wij niet. Maar zo te zien gebeurt er in die ontmoeting wel iets weldadigs, er valt iets van haar af. Is het aanvaarding? Verzoent ze zich met Simons nieuwe weg? Ze heeft die Jezus nu zelf ontmoet, en hoe! Kennelijk wekt de ontmoeting veel vertrouwen. Als je de beelden zo bekijkt, staan er grote dingen op het spel. Zo kan het soms gaan, ook met ons: dat we ingrijpende keuzes doen die veel van onze naasten en van onszelf vergen. Soms moet een hoger goed het mogen winnen van mijn eigen belang. Op hoop van zegen!

Dan springt de film naar de late avond.
De sabbat is voorbij, en heel het dorp verzamelt zich bij Simon voor de deur.
Ze hebben alle zieken en bezetenen bij zich; die moeten naar Jezus toe,
wie weet heeft hij voor hen 'een woord, een onderdak'.
Dat zijn indrukwekkende beelden, stel je eens voor:
al die menselijke misère, kwetsbaarheid, wanhoop, al dat lijden bij elkaar,
al die mensen op je stoep met hun grote verlangen naar genezing,
naar bevrijding, of minstens wat verlichting.
Het doet denken aan de wanhopige woorden van Job,
die deze zondag als toonzetting bij de evangelie-film klinken.
Er gebeuren wonder: velen zieken vinden bij Jezus genezing,
veel mensen met psychisch leed geeft hij aan zichzelf terug.
Ze raken mij extra, die tweede groep mensen, die met al dat psychisch lijden.
Ze vallen niet op, aan de buitenkant zie je het meestal niet,
maar van binnen kan het soms behoorlijk spoken.
Het verhaal noemt ze - in de beleving van toen -
'bezeten door een 'demon'.
Ze zijn 'bezet', niet vrij, niet zichzelf het komt door stemmen in hun hoofd,
door een depressie, oude en nieuwe verslavingen, of door iets anders.
Sommigen van ons kampen met psychisch lijden,
maar weten zich toch redelijk te redden,
anderen gaan soms ernstig onder iets gebukt,
leven met de moed van een wanhoop als die van Job, dag in dag uit.
Dat psychisch, geestelijk lijden huist achter heel wat voordeuren.
In de crisis van vandaag worden de gevolgen ervan, voor jong en voor oud, erg onderschat.
Bij rabbi Jezus zien we deze mensen opknappen,
ze worden bevrijd van hun kwelgeesten.
In het verhaal gebeurt zonder slag of stoot, in een ogenblik,
in de werkelijkheid vergt het veel geduld, en heel veel veerkracht.

En dan nog de derde reeks beelden,
van heel vroeg in de ochtend.
Wat we nu zien, is openbarend voor de persoon van Jezus.
Hij staat op, het is nog donker, en hij zoekt de eenzaamheid om te bidden.
Simon en de zijnen jagen achter hem aan: 'iedereen zoekt u'.
Daar gaat Jezus niet in mee, hij wil naar andere plekken.
Het eindigt ermee, zo vertelt het verhaal,
dat hij in de synagogen van heel Galilea
de blijde boodschap brengt en demonen uitdrijft.

Wat was dat nou, tussen Jezus en Simon en de zijnen?
De leerlingen hebben een podium voor hem.
Het ijzer is heet, hij is populair: 'iedereen zoekt u'. Nu moet hij zijn slag slaan!
Wat een contrast tussen Jezus' verstillings,
zijn bidden, zijn afstemmen op de dingen van God,
én de opwindings van zijn vrienden.

Zij begrijpen de ernst en de diepte van zijn zending niet,
en het zal niet bij deze eerste keer blijven.

Wat we in deze beelden zien gebeuren, is heel menselijk en van alle tijden.
Bijvoorbeeld: bij ons komen de verkiezingen eraan,
de partijen willen zoveel mogelijk podium,
en de cijfers van de peilingen worden de waan van de dag.
Heel veel gebeurt voor de 'Bühne',
inhoud en respect, waarheid en waarachtigheid zijn minder belangrijk.
Op het wereldtoneel blazen allerlei sterke mannen (het zijn bijna allemaal mannen)
van hun hoge torens, ten koste van kleine mensen, vrouwen en mannen.

De film is voorbij.
Tegen allerlei stromen in houd ik na afloop het beeld vast
van die eenzame bidder, onverstoorbaar en toegewijd,
die verstillig paart aan mededogen.
Juist in de tijd van vandaag, die zoveel genezing nodig heeft,
met zoveel mensen die snakken naar een goed woord en wat geborgenheid,
staat zijn persoon mij scherp voor ogen:
rabbi Jezus uit Nazareth!